DOINA LAȘIȚĂ

DOINA LAȘIȚĂ

Comunicare în limba română

AUXILIAR DIDACTIC - CLASA I

Deva, 2026

ISBN 978-973-0-45287-7

PREFAȚĂ

Învățământul primar reprezintă o etapă fundamentală în procesul de formare și dezvoltare a personalității copilului, constituind baza pe care se construiesc achizițiile intelectuale, lingvistice, sociale și emoționale necesare integrării sale active în mediul școlar și în societate. În cadrul acestui parcurs educațional, studiul limbii române ocupă un loc esențial, întrucât dezvoltarea competențelor de comunicare condiționează, în mare măsură, accesul la cunoaștere, înțelegerea informațiilor și participarea conștientă la activitățile de învățare din toate ariile curriculare.

Clasa I constituie un moment de referință în evoluția școlară a elevului, fiind etapa în care se pun bazele însușirii sistematice a cititului și scrisului. Trecerea de la comunicarea preponderent orală, specifică perioadei preșcolare, la utilizarea limbajului scris presupune formarea unor deprinderi fundamentale, dezvoltarea capacității de analiză și sinteză fonetică, consolidarea atenției și a memoriei, precum și familiarizarea treptată cu regulile de funcționare ale limbii. În acest context, activitățile didactice trebuie organizate cu rigoare metodologică, într-o manieră accesibilă, progresivă și adaptată particularităților de vârstă, astfel încât fiecare elev să beneficieze de premise favorabile pentru o învățare temeinică și durabilă.

Auxiliarul didactic pentru clasa I a fost conceput ca un instrument complementar de lucru, destinat sprijinirii procesului de predare-învățare-evaluare și consolidării achizițiilor fundamentale din domeniul limbii române. Lucrarea are în vedere importanța familiarizării sistematice a elevilor cu literele alfabetului limbii române și propune exerciții specifice fiecărei litere, urmărind facilitarea recunoașterii, diferențierii, citirii și scrierii acestora. Prin organizarea activităților în jurul fiecărei litere, materialul oferă posibilitatea exersării graduale a cunoștințelor și a deprinderilor necesare formării competențelor inițiale de alfabetizare.

Unul dintre obiectivele centrale ale lucrării îl constituie consolidarea relației dintre sunet și literă, achiziție fundamentală în procesul de învățare a cititului și scrisului. Recunoașterea formei grafice a literelor, identificarea sunetelor corespunzătoare și utilizarea acestora în contexte variate contribuie la dezvoltarea conștiinței fonologice și la formarea capacității de analiză a structurii sonore a cuvintelor. Exersarea acestor competențe permite elevilor să distingă și să recunoască

elementele componente ale limbajului, pregătindu-i pentru realizarea operațiilor de asociere, combinare și ordonare necesare citirii și scrierii corecte.

Abordarea individualizată a fiecărei litere oferă cadrul necesar pentru familiarizarea progresivă cu particularitățile sale grafice și fonetice. Prin repetare, observare și aplicare, elevii își pot consolida reprezentările vizuale și auditive, își pot dezvolta capacitatea de diferențiere și pot dobândi o mai mare siguranță în utilizarea literelor în contexte de comunicare. În același timp, exercițiile specifice fiecărei litere creează oportunități pentru reluarea și aprofundarea achizițiilor anterioare, contribuind la diminuarea dificultăților care pot apărea în etapa inițială a alfabetizării.

Un rol deosebit în această etapă îl deține formarea deprinderilor de scriere. Însușirea corectă a formei literelor, respectarea direcției de trasare, încadrarea în spațiul grafic și coordonarea mișcărilor fine reprezintă componente importante ale dezvoltării psihomotorii și ale autonomiei în activitatea școlară. Exercițiile de scriere contribuie la dezvoltarea motricității fine, a coordonării oculomotorii și a capacității de organizare în spațiul paginii. Totodată, repetarea conștientă a modelelor grafice favorizează formarea unor deprinderi stabile, necesare realizării unei scrieri lizibile, ordonate și corecte.

Procesul de alfabetizare nu se limitează însă la recunoașterea și reproducerea grafică a literelor, ci presupune integrarea acestora în structuri lingvistice din ce în ce mai complexe. Formarea silabelor, citirea cuvintelor și înțelegerea enunțurilor reprezintă etape esențiale în dezvoltarea competențelor de comunicare scrisă. Prin exerciții adecvate nivelului de vârstă, elevii pot face trecerea de la identificarea elementelor grafice izolate la utilizarea lor în contexte semnificative, dobândind treptat capacitatea de a decodifica mesaje scrise și de a înțelege informațiile transmise.

În acest sens, exercițiile dedicate fiecărei litere pot susține dezvoltarea vocabularului și familiarizarea elevilor cu structura cuvintelor, oferind contexte pentru observarea poziției sunetelor în interiorul acestora și pentru utilizarea achizițiilor în activități de citire și scriere. Recurența unor tipuri de sarcini, combinată cu diversificarea exemplelor și a contextelor de lucru, facilitează consolidarea cunoștințelor și contribuie la dezvoltarea unei învățări active. Elevii au astfel posibilitatea de a exersa, de a compara, de a identifica asemănări și deosebiri și de a-și verifica propriile răspunsuri, sub îndrumarea cadrului didactic.

Din punct de vedere pedagogic, lucrarea se întemeiază pe principiul accesibilității conținuturilor și pe organizarea progresivă a activităților. La începutul școlarității, învățarea este susținută de sarcini clare, de modele concrete și de exerciții care permit repetarea și aplicarea imediată a cunoștințelor. În consecință, un auxiliar destinat clasei I trebuie să ofere elevului oportunități variate de exersare, fără a depăși nivelul său de dezvoltare și fără a transforma activitatea didactică într-un proces mecanic. Exersarea devine eficientă atunci când este însoțită de înțelegere, de feedback adecvat și de posibilitatea de a utiliza achizițiile în situații noi.

Un principiu important urmărit în utilizarea acestui material este consolidarea treptată a autonomiei în învățare. Prin familiarizarea cu cerințele exercițiilor și prin rezolvarea sistematică a sarcinilor, elevii își dezvoltă capacitatea de a înțelege instrucțiuni, de a organiza etapele de lucru și de a-și verifica rezultatele. Aceste deprinderi contribuie nu numai la progresul în domeniul limbii

române, ci și la formarea unor comportamente de învățare necesare întregului parcurs școlar. În același timp, activitățile pot constitui un suport pentru dezvoltarea perseverenței, a responsabilității și a încrederii în propriile posibilități.

Auxiliarul poate fi valorificat în contexte didactice diverse, atât în cadrul lecțiilor de comunicare în limba română, cât și în activitățile de consolidare, recuperare sau aprofundare a achizițiilor. Structura sa permite utilizarea exercițiilor în funcție de obiectivele urmărite și de particularitățile colectivului de elevi. Cadrul didactic poate selecta sarcinile relevante pentru nivelul de pregătire al copiilor, poate reveni asupra conținuturilor care necesită consolidare și poate adapta ritmul de lucru la nevoile individuale. În acest fel, materialul poate contribui la organizarea unui demers didactic flexibil, centrat pe progresul fiecărui elev.

De asemenea, lucrarea poate sprijini evaluarea formativă, oferind contexte pentru observarea modului în care elevii recunosc literele, asociază sunetele cu reprezentările grafice, realizează exercițiile de scriere și aplică achizițiile în activități de citire. Identificarea timpurie a dificultăților este deosebit de importantă în clasa I, deoarece intervențiile pedagogice realizate la momentul potrivit pot preveni acumularea lacunelor și pot susține dezvoltarea unor competențe solide. În această perspectivă, exercițiul nu reprezintă doar un mijloc de verificare, ci și o modalitate de reglare a învățării și de orientare a intervenției didactice.

Un alt aspect semnificativ îl constituie respectarea ritmului individual de dezvoltare și de învățare. Elevii care încep clasa I prezintă niveluri diferite de pregătire, experiențe lingvistice variate și modalități distincte de raportare la sarcinile școlare. Prin urmare, utilizarea unui auxiliar trebuie să permită atât consolidarea achizițiilor de bază, cât și reluarea conținuturilor pentru elevii care întâmpină dificultăți. În același timp, exercițiile pot oferi oportunități suplimentare de lucru pentru copiii care dobândesc mai rapid anumite deprinderi. Diferențierea activităților și sprijinul individualizat contribuie la crearea unui mediu educațional echilibrat, în care progresul este apreciat în raport cu evoluția fiecărui elev.

Autoarea

UNITATEA I.

LITERA a, A

1. Joc didactic: „Detectivii literelor”

Citește cu atenție propozițiile. Subliniază cu verde litera **a** mică și cu albastru litera **A** mare.

a) Andreea a plecat la Arad.

b) Afară fac larmă mare Anca, Ana și Anton.

Obiectiv: Recunoașterea și diferențierea literelor *a* și *A* în contexte familiare.

2. Joc didactic: „Silaba potrivită”

Completează cuvintele cu silabele care lipsesc, apoi citește cuvintele obținute.

- a(pa)
- mi_____
- ini_____
- nu_____
- co_____
- sila_____

Provocare: Identifică sunetul *a* în fiecare cuvânt completat.

Obiectiv: Dezvoltarea capacității de completare a cuvintelor și consolidarea deprinderilor de citire.

3. Joc didactic: „Sunetul a în fiecare cuvânt”

Alcătuiește două propoziții în care fiecare cuvânt să conțină sunetul **a**. Spune propozițiile cu voce tare și identifică sunetul în fiecare cuvânt.

Model: Ana are ananas.

1. .....

2. .....

Obiectiv: Dezvoltarea exprimării orale și a conștiinței fonologice.

4. Joc didactic: „Vânătoarea de litere”

Citește enunțurile și încercuiește toate literele **a** și **A**.

a) În anotimpul toamna, frunzele galbene și arămii se așternca un covor pe pământul rece.

b) Școlarii se îndreaptă voioși spre școală. Ei își amintesc de frumoasele zile ale vacanței de vară.

Obiectiv: Identificarea literelor în contexte textuale și consolidarea atenției vizuale.

5. Joc didactic: „Adaugă un sunet!”

Adaugă un sunet la sunetul **a**, astfel încât să obții cuvinte formate dintr-o singură silabă. Spune cuvintele cu voce tare și identifică sunetele din care sunt alcătuite.

Exemple de cuvinte: **ac, an, ar**.

Completează și tu:

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

Obiectiv: Dezvoltarea capacității de analiză fonemică și de identificare a cuvintelor monosilabice.

6. Joc didactic: „Un sunet înaintea lui a”

Adaugă un sunet înaintea sunetului **a** pentru a forma cuvinte scurte, alcătuite dintr-o singură silabă.

Exemple: **aceste?** Nu toate combinațiile de sunete formează cuvinte; alege numai variantele corecte.

Completează cu alte exemple:

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

Obiectiv: Exersarea combinării sunetelor și dezvoltarea vocabularului.

7. Joc didactic: „Construim cuvinte”

Completează cu literele sau silabele potrivite pentru a forma cuvinte care conțin litera **a**.

a) a + c = _____

b) a + n = _____

c) m + a = _____

d) m + a + r = _____

e) m + a + m + a = _____

f) a + p + ă = _____

Citește cuvintele obținute și alcătuiește o propoziție cu unul dintre ele.

Obiectiv: Formarea cuvintelor prin combinarea literelor și dezvoltarea deprinderilor de citire.

8. Activitate de memorare: „Ana și albina”

Memorează versurile propuse în materialul didactic, urmărind pronunțarea corectă și ritmul. Identifică litera **a** în cuvintele versurilor și rostește cuvintele care conțin acest sunet.

Sarcină suplimentară: Alege trei cuvinte din poezie și desparte-le oral în silabe.

Obiectiv: Dezvoltarea memoriei verbale, a pronunției și a capacității de identificare a sunetelor în text.

9. Activitate creativă: „Desenez și denumesc”

Desenează trei obiecte ale căror denumiri încep cu sunetul **a**. Scrie, cu ajutorul cadrului didactic, denumirea fiecărui obiect.

1. Desen: _____
   Denumire: _____
2. Desen: _____
   Denumire: _____
3. Desen: _____
   Denumire: _____

Obiectiv: Asocierea sunetului inițial cu obiecte din mediul apropiat și dezvoltarea vocabularului.

10. Joc didactic: „Litera potrivită”

Citește textul și subliniază cu verde litera **a** mică și cu albastru litera **A** mare.

a) Aurelia, Andreea și Angelica și-au petrecut o parte din vacanța mare la bunicii lor. Aceștia locuiesc în satul Almașul Mare, din județul Alba.

Acolo, fetele s-au jucat cu verișoarele lor: Adina, Aura și Arina.

b) Astăzi, după-amiază, Adriana va pleca la colega ei, Alexandra. Aceasta a invitat-o la aniversare. Acolo vor veni și alte fetițe: Andra, Aurora, Alina, Arina și Ada.

Aniversarea va începe cu urarea: „La mulți ani!”

Obiectiv: Consolidarea recunoașterii literelor *a* și *A* în texte mai ample.

11. Joc didactic: „Completăm numele”

Completează numele de persoane cu literele sau silabele care lipsesc.

a) A__a — Ana

b) A__a — Ada

c) A__in(a) — Alina

d) A__xandra — Alexandra

e) A__iana — Adriana

f) A__ora — Aurora

Citește numele completate și alege două dintre ele pentru a alcătui propoziții.

Obiectiv: Exersarea citirii, completarea structurilor verbale și recunoașterea literei *A* la începutul numelor proprii.

12. Activitate de memorare: „Trenul alfabetului”

Memorează versurile despre litera **A** din materialul propus. Recită-le clar și identifică, în text, cuvintele care încep cu această literă.

Sarcină suplimentară: Spune alte trei cuvinte care încep cu litera **A**.

Obiectiv: Fixarea reprezentării grafice a literei *A*, dezvoltarea memoriei și îmbogățirea vocabularului.

UNITATEA II.

LITERA m, M

13. Joc didactic: „Găsește litera m”

Subliniază cu o linie toate literele **m** din șirurile de mai jos.

a) a, m, r, n, p, s, m, d, m, v, w, m, h, u, m

b) amar, mure, ram, camion, tren, om, nume

Obiectiv: Recunoașterea literei *m* în șiruri de litere și în cuvinte.

14. Joc didactic: „Litera mică și litera mare”

Subliniază cu verde litera **m** mică și cu albastru litera **M** mare în propozițiile următoare.

a) În luna mai, Marin va merge cu mama la Mamaia.

b) Maiamuca e o pisică,
mică, mică, mititică.

Obiectiv: Diferențierea literelor *m* și *M* și identificarea lor în contexte variate.

15. Joc didactic: „Silaba ma”

Subliniază silaba **ma** în cuvintele de mai jos.

a) mare, amare, maramă, rumenă, seama, cămașă

b) Citește versurile și identifică toate aparițiile silabei *ma*.

Mama, mama-mare
A plecat la mare,
Ana își dă seama
C-a uitat marama.

Obiectiv: Identificarea silabelor în structura cuvintelor și dezvoltarea fluenței în citire.

16. Joc didactic: „Schimbăm ordinea literelor”

Inversează ordinea literelor din silaba **ma**. Scrie silaba obținută și formează un cuvânt care o conține.

Silaba inițială: **ma**

Silaba obținută: _____

Cuvânt: _____

Alcătuiește două propoziții în care să folosești cuvântul obținut.

1. .....
2. .....

Obiectiv: Dezvoltarea capacității de analiză și sinteză a literelor și de utilizare a cuvintelor în enunțuri.

17. Joc didactic: „Silaba lipsă”

Completează cu silabe potrivite pentru a forma cuvinte.

a) ma + _____= _____

b) _____+ ma = _____

c) _____ + ma + _____ = _____

Citește cuvintele obținute și subliniază litera **m**.

Obiectiv: Formarea cuvintelor prin combinarea silabelor și consolidarea citirii.

18. Joc didactic: „Unde se aude m?”

Spune și scrie câte trei cuvinte care conțin sunetul **m** în pozițiile indicate.

a) La începutul cuvântului:

_____, _____, _____

b) În interiorul cuvântului:

_____, _____, _____

c) La sfârșitul cuvântului:

_____, _____, _____

Obiectiv: Identificarea poziției unui sunet în structura cuvintelor și dezvoltarea conștiinței fonologice.

19. Joc didactic: „Detectivii sunetului m”

Citește textul și încercuiește toate literele **m** și **M**.

Emanuel, Ema și mama lor au mers la cumpărături. Ei au cumpărat miere de albine, macaroane, lămâi, mere pentru compot și morcovi.

— Mamă, putem mânca acum câte un măr? întreabă Ema.

— Nu. Vom merge acasă, le vom spăla, apoi veți putea mânca merele.

Sarcină suplimentară: Alege cinci cuvinte din text care conțin litera *m* și citește-le cu voce tare.

Obiectiv: Recunoașterea literei *m* în contexte textuale și dezvoltarea atenției vizuale.

20. Activitate de memorare: „Mama mea”

Memorează versurile din materialul didactic și recită-le cu intonație potrivită.

„Îl scriu pe m, îl scriu pe a
Și înc-o dată tot așa.

Apoi silabisesc ce-am scris,
Nu mi se pare? Nu e vis?
Eu am scris mama, mama mea!”

Sarcină suplimentară: Desparte oral în silabe cuvintele *mama*, *mea* și *scriu*.

Obiectiv: Consolidarea citirii silabelor, dezvoltarea memoriei verbale și fixarea literelor învățate.

21. Joc didactic: „Completăm cuvintele”

Completează cu silabele **ma**, **me**, **mi**, **mo** sau **mu**, astfel încât să formezi cuvinte corecte.

a) ma + _____ = _____

b) _____ + ma = _____

c) ma + _____ + na = _____

d) _____ + re = _____

e) _____ + se = _____

f) _____ + ca = _____

Citește cuvintele obținute și identifică litera **m**.

Obiectiv: Consolidarea citirii silabelor și a formării cuvintelor prin combinarea acestora.

22. Activitate de lectură și memorare: „Câte litere știi?”

Recită versurile despre literele cunoscute, prezentate în exercițiul anterior. Identifică literele **m** și **M**, apoi spune cuvinte care încep cu sunetul *m*.

Obiectiv: Consolidarea recunoașterii literelor, dezvoltarea memoriei și exersarea exprimării orale.

23. Exercițiu de scriere: „Scriem după dictare”

Scrie după dictare următoarele litere, silabe și cuvinte:

Litere: m, A, a, M

Silabe: ma, Ma, am

Cuvânt: mama

După ce ai terminat, verifică dacă ai scris corect fiecare element.

Obiectiv: Consolidarea deprinderilor de scriere și diferențierea literelor mari și mici.

24. Activitate practică: „Construim litere”

Modelează din plastilină literele **a, A, m, M**.

După realizarea literelor:

- denumește fiecare literă;
- identifică litera mică și litera mare pentru fiecare pereche;
- formează silaba *ma*;
- formează cuvântul *mama*.

Obiectiv: Consolidarea reprezentării vizuale și tactile a literelor, dezvoltarea motricității fine și asocierea literelor în silabe și cuvinte.

UNITATEA III.

LITERA i, I

25. Joc didactic: „Caută litera!”

Citește versurile și subliniază cu verde litera **i** mică și cu albastru litera **I** mare.

Ina, Rică și Ioniță
Ies cu sănii pe uliță.

Provocare: Identifică numele proprii și spune cu ce literă începe fiecare.

26. Joc didactic: „Completează și citește!”

Completează cu silabe potrivite pentru a forma cuvinte.

a) ma + _____= _____

b) Mi + _____= _____

c) _____+ ma = _____

d) _____+ Mi = _____

Citește cuvintele obținute și subliniază litera **i** sau **I**, acolo unde apare.

27. Joc didactic: „Construim cuvinte din silabe”

Formează cuvinte folosind silabele: **ma, Mi, mi, ma, ia**.

Scrie cuvintele obținute:

1. _____
2. _____
3. _____

Citește fiecare cuvânt și desparte-l oral în silabe.

28. Joc didactic: „Literele se împrietenesc”

Combină literele învățate **a, m, i** pentru a forma cuvinte.

Model: am, mai, mama, Mia.

Scrie alte cuvinte pe care le poți forma:

_____

_____

29. Joc didactic: „Unde se aude i?”

Spune și scrie câte trei cuvinte care conțin sunetul **i**:

a) la începutul cuvântului;

b) în interiorul cuvântului;

c) la sfârșitul cuvântului.

Obiectiv: Identificarea sunetului în diferite poziții și dezvoltarea conștiinței fonologice.

30. Activitate de memorare: „Iepurașul”

Memorează versurile despre iepuraș din textul furnizat pentru auxiliar. Recită-le cu intonație potrivită și pronunță clar fiecare cuvânt.

Sarcini de lucru:

- Identifică trei cuvinte care conțin litera **i**.
- Alege un cuvânt și desparte-l în silabe.
- Desenează personajul descris în versuri.

31. Joc didactic: „Curcubeul literelor”

Recitește versurile de la exercițiul anterior. Subliniază cu roșu litera **i** și cu o altă culoare literele **a, m** și **n**, pe care le-ai învățat deja.

Obiectiv: Consolidarea recunoașterii literelor învățate în contexte textuale.

32. Joc didactic: „Eu spun una, tu spui multe!”

Completează tabelul cu forma de plural a fiecărui substantiv.

Una	**Multe**
carte	cărți
floare	_____
brad	_____
școală	_____
copil	_____
învățător	_____
elev	_____

Provocare: Alege două cuvinte și alcătuiește câte o propoziție cu fiecare.

33. Exercițiu de scriere: „Citesc și transcriu”

Transcrie cu atenție următoarele litere, silabe și cuvinte:

Silabe: ai, ia, mi, ni, ma, na, am, an.

Cuvinte: ani, mina, Mina, Nina, Anina, Mamaia, inima, nai, mai, Mia.

Obiectiv: Formarea deprinderilor de scriere corectă și consolidarea citirii.

34. Joc didactic: „Silaba potrivită”

Completează cu silabe pentru a forma cuvinte corecte care conțin litera **i**.

a) i + _____= _____

b) mi + _____= _____

c) in + _____= _____

d) ni + _____= _____

e) _____+ mi = _____

f) _____+ ni = _____

Citește cuvintele obținute și identifică silaba care conține sunetul **i**.

35. Joc didactic: „Nume cu I”

Spune nume de persoane care încep cu litera **I**.

Exemple: **Ina, Ioana, Irina**.

Scrie trei dintre numele găsite:

1.

2.

3.

Obiectiv: Dezvoltarea vocabularului și recunoașterea literei mari în numele proprii.

36. Activitate de memorare: „Izvorașul”

Memorează poezia despre izvor din sursa bibliografică a materialului. Recită versurile cu intonație potrivită și identifică litera **i** în cuvintele textului.

Sarcină suplimentară: Spune trei cuvinte care încep cu sunetul **i** și alcătuiește o propoziție cu unul dintre ele.

.

37. Joc didactic: „Cuvinte alintate”

Unele cuvinte pot avea forme de alint. Completează tabelul.

Cuvânt	Formă de alint
izvor	izvoraș
păpușă	_____
carte	_____
pisică	_____
inel	_____
copil	_____

Provocare: Alege două forme de alint și folosește-le în propoziții.

38. Exercițiu de scriere: „Transcriu cu atenție”

Transcrie următoarele cuvinte:

mama, nani, an, in, Mia, Ina, mai, nai, Mimi, Mina, ani, Nina, Nana, Anina, Mamaia, ai, ia.

Verifică dacă ai respectat forma fiecărui cuvânt și dacă ai scris corect literele mari din numele proprii.

39. Activitate creativă: „Desenez și descopăr sunetul i”

Desenează trei obiecte ale căror denumiri conțin sunetul **i**. Scrie denumirea fiecărui obiect și încercuiește litera **i**.

1. Desen și denumire: _____
2. Desen și denumire: _____
3. Desen și denumire: _____

UNITATEA IV.

LITERA n, N

40. Joc didactic: „Citim pe niveluri”

Citește cu voce tare, în ordine, următoarele exemple:

a) Silabe: na, mi, ma, ni, am, in, an.

b) Cuvinte: nani, Mimi, Mina, mina, nai, mai.

c) Propoziție: Nina ia mina.

Sarcină suplimentară: Subliniază litera **n** în fiecare exemplu în care apare.

41. Joc didactic: „Litera n și litera N”

Subliniază cu verde litera **n** mică și cu albastru litera **N** mare.

a)

Nani, nani, puișor,
Nani, nani, dormi ușor!

b)

Nina, Nicu și Ninel
Conduc trenul prin tunel,
Fredonând un cântecel.

Provocare: Identifică numele proprii din versuri și precizează cu ce literă încep.

42. Joc didactic: „Completează cu silaba potrivită”

Completează cu silabe pentru a obține cuvinte corecte.

a) A + _____= _____

b) _____+ na = _____

c) I + _____= _____

d) Ni + _____= _____

e) _____+ ni = _____

f) mi + _____= _____

Citește cuvintele obținute și subliniază litera **n**.

43. Joc didactic: „Alfabetul ne ajută să construim”

Formează cuvinte folosind literele învățate: **a, A, m, M, i, I, n, N**.

Model: an, nai.

Scrie cuvintele obținute:

Sarcină suplimentară: Alege trei cuvinte și alcătuiește o propoziție cu fiecare.

44. Joc didactic: „Scara cuvintelor”

Așază cuvintele în ordine crescătoare, în funcție de numărul de litere. Scrie-le de la cel mai scurt la cel mai lung.

a) nai, ai, inima, nani

b) ani, Anina, an, anin

Obiectiv: Compararea cuvintelor după lungime și dezvoltarea atenției la structura lor grafică.

45. Joc didactic: „Unde se aude n?”

Spune și scrie câte trei cuvinte care conțin sunetul **n**:

a) la începutul cuvântului;

b) în interiorul cuvântului;

c) la sfârșitul cuvântului.

46. Joc didactic: „Completăm cuvintele”

Completează cu silabe potrivite pentru a forma cuvinte care conțin litera **n**.

a) na + _____= _____

b) _____+ na = _____

c) An + _____= _____

d) _____+ ni = _____

e) ni + _____= _____

f) _____+ an = _____

Citește cuvintele și identifică poziția literei **n**.

47. Exercițiu de scriere: „Transcriu litere și cuvinte”

Transcrie:

Litere: a, A, m, M, n.

Silabe și cuvinte: ma, am, mama, na, an, nana, Ana, Ma.

Obiectiv: Consolidarea scrierii corecte și a recunoașterii literelor mici și mari.

48. Joc didactic: „Detectivii literelor m și n”

Citește cuvintele și încercuiește cu roșu litera **m** și cu albastru litera **n**.

maroniu, lumină, mantie, numai, mentă, lumânare, anemonă, mândrie, amândoi, minciună, amintire, muncitor, minune, normal.

Provocare: Alege trei cuvinte și spune câte litere *m* și *n* conține fiecare.

49. Activitate de memorare: „Litera n”

Memorează versurile despre litera **n** din materialul de bază. Recită-le și identifică litera în cuvintele textului.

Sarcină suplimentară: Spune trei cuvinte care încep cu litera **n** și alcătuiește o propoziție cu unul dintre ele.

50. Joc didactic: „N mare și n mic”

Citește propozițiile și încercuiește cu roșu litera **N** mare și cu verde litera **n** mică.

Stațiunea Neptun se află la malul însorit al Mării Negre.

Noiembrie este ultima lună de toamnă.

Nina, Nelu, Nușa, Nadia și Natașa locuiesc într-un bloc din localitatea Negrești.

Obiectiv: Consolidarea recunoașterii literelor în propoziții și identificarea numelor proprii.

51. Activitate de lectură: „Litera n în poezie”

Citește și memorează versurile despre litera **n**, după verificarea textului în sursa originală.

Sarcini de lucru:

- Identifică litera **n** în versuri.
- Spune cuvinte care conțin sunetul **n**.
- Alcătuiește o propoziție cu un cuvânt ales.

52. Exercițiu de scriere: „Dictarea literelor și cuvintelor”

Scrie după dictare:

Litere și silabe: m, N, a, ma, na, am, an.

Cuvinte: Ana, Nana, nana, mama.

După dictare, verifică scrierea literelor mari la începutul numelor proprii.

53. Activitate de observare: „Ce obiecte recunoști?”

Privește desenele din auxiliar și denumește fiecare obiect.

Pentru fiecare cuvânt:

1. Desparte-l oral în silabe.
2. Identifică sunetele pe care le auzi.
3. Spune cu ce sunet începe și cu ce sunet se termină.
4. Alcătuiește o propoziție cu unul dintre cuvinte.

UNITATEA V.

LITERA r, R

54. Joc didactic: „Citim și recunoaștem”

Citește exemplele de mai jos.

a) Silabe: ra, ri, ni, ar, na, ma, mi.

b) Cuvinte: rama, arma, arama, Marina, ram, rar.

c) Propoziții: Am in. Maria ia rama.

Subliniază litera **r** și citește din nou cuvintele în care apare.

55. Joc didactic: „Vânătoarea literelor r și R”

Subliniază cu verde litera **r** mică și cu albastru litera **R** mare.

a)

În pădure, păsărele
Cântă sus pe rămurele.

b)

Rică nu știa să zică
Râu, rățușcă, rămurică.

Sarcină suplimentară: Identifică trei cuvinte care conțin litera **r** și citește-le cu voce tare.

56. Joc didactic: „Nume cu R”

Spune trei nume de persoane care încep cu litera **R**.

Exemple: **Radu, Rareș, Roxana**.

Scrie numele găsite:

1. _____
2. _____
3. _____

57. Joc didactic: „Construim cuvinte din silabe”

Formează cuvinte folosind următoarele silabe și litere: **ri, ma, na, A, nar, a, Ma, ra**.

Scrie cuvintele obținute:

_____

_____

Citește-le și subliniază litera **r**.

58. Joc didactic: „Ce se întâmplă dacă inversăm?”

Privește cuvintele: **ia, iar, rar, Amara, Ina, Nina**.

Alege două cuvinte și scrie literele fiecăruia în ordine inversă. Observă dacă obții cuvinte cu sens.

1. _____ → _____
2. _____ → _____

Provocare: Explică de ce nu orice cuvânt obținut prin inversarea literelor are sens.

59. Joc didactic: „Unde se aude r?”

Spune și scrie câte trei cuvinte care conțin sunetul **r**:

a) la început;

b) în interior;

c) la sfârșit.

60. Joc didactic: „Silaba lipsă”

Completează cu silabe pentru a forma cuvinte corecte.

a) ar + _____= _____

b) _____+ ra = _____

c) ri + _____= _____

d) _____+ ri = _____

e) ra + _____+ ma = _____

f) ma + _____= _____

Citește cuvintele obținute și identifică poziția sunetului **r**.

61. Joc didactic: „Schimbăm un sunet”

Privește cuvântul **rama**. Înlocuiește sunetul **m** cu alte sunete pentru a obține cuvinte noi, dacă există variante corecte.

Model: rama → rana.

Scrie alte exemple:

1. rama → _____
2. rama → _____
3. rama → _____

Citește cuvintele și explică ce sunet ai schimbat.

62. Exercițiu de scriere: „Citesc și transcriu”

Transcrie următoarele silabe, cuvinte și propoziții:

Silabe: ra, ri, ar, ir, mar, mir, ram.

Cuvinte: rama, mari, Marin, Maria, Marian, anin, aromă, aramă, maramă, Mariana, Arina, Iarina, Marina, Irimia, rima, iarna, marinar.

Propoziție: Irina ia in.

Notă editorială: formele și propozițiile din lista inițială trebuie verificate pentru sens și adecvare la nivelul clasei I.

63. Joc didactic: „Nume de persoane cu R”

Găsește cât mai multe nume de persoane care încep cu litera **R**.

Alege două nume și alcătuiește propoziții cu ele.

64. Joc didactic: „Silabele se organizează”

Grupează următoarele silabe și litere pentru a forma cuvinte corecte:

A, Ri, na, ri, iar, na, a, rin.

Scrie cuvintele obținute:

---

65. Exercițiu de scriere: „Dictarea cuvintelor și propozițiilor”

Scrie după dictare:

Cuvinte: Riri, Maria, arin, rama, Nina, Arina, inima, marinar, Marina.

Propoziții: Irina ia marama. Irimia ia arma.

Verifică scrierea numelor proprii și utilizarea literei mari la începutul propoziției.

66. Activitate de memorare: „Litera R în poezie”

Citește și memorează versurile despre litera **R**, după verificarea formei originale.

Sarcini de lucru:

- Identifică litera **r** în cuvintele poeziei.
- Spune trei cuvinte care încep cu sunetul **r**.
- Alcătuiește o propoziție cu unul dintre ele.

67. Joc didactic: „Citim cuvinte cu r”

Citește cuvintele din tabelul original și grupează-le în funcție de numărul de litere.

Cerințe:

1. Subliniază cuvintele care conțin litera **r**.
2. Încercuiește două cuvinte formate din trei litere.
3. Alege două cuvinte și alcătuiește propoziții cu ele.

68. Joc didactic: „Citim nume și dialoguri”

Citește numele din materialul original: **Mara, Marina, Riri, Mariana, Mira, Maria, Rina, Marin, Irina**.

Apoi citește dialogul din pagină și identifică litera **r**.

Sarcini de lucru:

- Subliniază litera **R** din numele care încep cu aceasta.
- Alege două nume și formează propoziții.
- Alcătuiește un dialog scurt folosind două dintre numele citite.

UNITATEA VI.

LITERA e, E

69. Joc didactic: „Citim cuvinte cu e”

Citește cuvintele din lista de mai jos și subliniază litera **e**:

ie, rea, miei, era, mire, miner, ei, aer, meri, erai, mine, nimeni, ea, nea, ieri, mia, rame, mineri, mea, mei, ren, mare, mere, mama-mare, merii, nene, mirare.

Citește apoi propozițiile:

- Rina are mere.
- Mariana are rame mari.
- Ana are două mere mari.
- Maria nu e rea.

Sarcină suplimentară: Alege trei cuvinte din listă și desparte-le oral în silabe.

70. Joc didactic: „Litera E în nume și propoziții”

Citește numele: **Ene, Enea, Ema, Meri, Remina, Manea**.

Citește propozițiile din material și identifică litera **E** mare și litera **e** mică.

Sarcini de lucru:

1. Subliniază litera **E** din numele proprii.
2. Încercuiește litera **e** din celelalte cuvinte.

3. Alcătuiește două propoziții corecte folosind numele citite.

Obiectiv: Recunoașterea literei în cuvinte și nume proprii și dezvoltarea exprimării orale.

71. Joc didactic: „Grupurile de litere ea și ia”

Citește cuvintele și subliniază grupul **ea** cu roșu și grupul **ia** cu verde:

rea, numea, iar, nuia, nimerea, iarna.

Sarcină suplimentară: Alege două cuvinte și alcătuiește câte o propoziție.

Obiectiv: Identificarea grupurilor de litere în structura cuvintelor și consolidarea citirii.

72. Joc didactic: „Despărțim cuvintele în silabe”

Desparte oral în silabe cuvintele:

marea, nenea, rea, nimerea.

Apoi scrie cuvintele și marchează despărțirea în silabe.

73. Joc didactic: „Adăugăm o literă”

Adaugă o literă înaintea grupului **ia** pentru a forma cuvinte corecte.

Exemple: **ia, mia, pia**.

Scrie alte exemple:

1.
2.
3.

Citește cuvintele și identifică litera adăugată.

74. Joc didactic: „Formăm cuvinte din silabe”

Formează cuvinte folosind silabele:

ni, rea, ne, me, nea, ma.

Scrie cuvintele obținute:

Alege un cuvânt și alcătuiește o propoziție cu el.

75. Joc didactic: „De la sfârșit la început”

Construiește un șir de cuvinte în care ultimul sunet al unui cuvânt să fie primul sunet al următorului cuvânt.

a) Cuvinte scurte: începe cu „ea”, apoi continuă cu un cuvânt care începe cu ultimul sunet al cuvântului anterior.

Exemplu de început: **ea → ac → casă**.

Continuă șirul:

---

b) Cuvinte din două silabe: pornește de la cuvintele „mura” și „aur” și alcătuiește un șir de cuvinte care respectă regula.

Obiectiv: Dezvoltarea vocabularului, a atenției auditive și a capacității de identificare a sunetelor inițiale și finale.

Litera e, E

76. Cuvinte care conțin sunetul „e”:

- a) La început: elefant, elev, Elena, erou.
- b) În interior: mere, pere, perete, creion.
- c) La sfârșit: mare, soare, carte, fete.

77. Se memorează versurile date în manual.

78. Se încercuiesc cu roșu toate literele „e” din versuri. Celelalte litere cunoscute se subliniază cu altă culoare.

79. Cuvinte de o silabă obținute prin adăugarea unui sunet la „e”:

- el
- eu
- ea
- ei

80. Transcriere:

ei, era, mare, are, mere, mire, nene, rame, amare, ie.

81. Transcrierea propozițiilor:

Nenea Irimia e marinar.

Marama Irinei e mare.

Mariana ia mere.

– Ana, ai mere?

Grupul de vocale „ea”

82. Se citesc cuvintele și propozițiile din manual.

83. Despărțirea în silabe:

- rare – ra-re
- rame – ra-me
- era – e-ra
- amare – a-ma-re
- mirare – mi-ra-re
- miner – mi-ner

84. Separarea cuvintelor:

1. Am mere.
2. Ene are marame.
3. – Marin, ai mere mari?

85. Exemple de cuvinte:

- Ana
- mare
- rame
- mere
- mina
- ramă
- Marin
- Marina

86. Potrivirea corectă:

1. Mama-mare are mere.
2. Nene Ene e mire.
3. Ieri, Nae era miner.

87. Ordonarea cuvintelor:

1. Irina are rame.
2. Ermina era mare.
3. Ema are mere mari.

88. Cuvinte și propoziții:

- ea – Ea are mere.
- nea – Nea este mare.
- mierea – Mierea este dulce.
- rea – Nina nu e rea.
- nea – Nea acoperă drumul.
- mea – Marama mea e mare.
- marea – Marea este mare.
- nenea – Nenea are un cal.

89. Transcriere:

Ema e mama mea.

Ea are marama mare.

Nina ia marama mea.

Nenea Ene e marinar.

Ea are mere mari.

Iarna e nea mare.

90. Zece nume și propoziții:

1. Ana – Ana are mere.
2. Ina – Ina ia un nai.
3. Nina – Nina are mere.
4. Maria – Maria e mare.
5. Marina – Marina e marinar.
6. Irina – Irina are rame.
7. Ema – Ema e mama mea.
8. Elena – Elena are mere.
9. Mara – Mara are o ramă.
10. Miruna – Miruna ia un nai.

91. Completarea propozițiilor:

- Ea are mere.
- Rana ei era mare.
- Nenea Marin e marinar.
- Marama e a mamei.
- Irina are mere mari.

92. Ordonarea cuvintelor:

1. Ea are miere.
2. Nenea Ene ia rame mari.
3. Marama mea e mare.

Litera u, U

93. Se citesc cuvintele și propozițiile din manual.

94. Despărțirea în silabe:

- unire – u-ni-re
- au – au
- minune – mi-nu-ne
- rumene – ru-me-ne
- murmur – mur-mur
- ramuri – ra-muri

95. Separarea cuvintelor:

1. Eu am un ram.

2. Aura nu are mure.

96. Completează cu u sau U:

- mura
- Aura
- au
- Ura!
- una
- Au!
- unu
- aur

97. Exemple de completare:

- mu-re
- Au-ra
- mi-ne
- u-re (se poate folosi „ure” numai dacă schema permite un cuvânt complet)
- ra-mu-ra
- Mi-ru-na
- U-nu
- u-ni-re
- nu-me-re

98. Exemple de cuvinte:

unu, una, nume, mure, mare, ramură, urare.

99. Ordonarea cuvintelor:

1. Eu am un ram.
2. Aura are mure mari.

100. Scara cuvintelor, în ordine crescătoare după numărul de litere:

1. un, ura, mura, urare, ramura.
2. eu, iau, erau, mereu, numere.

101. Transcriere:

unu, un, Aura, mura, Miruna, ramura, urma, iau, au, una, Nanu, numai, rumen, meniu, eu, aur.

102. Se memorează versurile date în manual.

103. Exemple de cuvinte formate prin adăugarea unui sunet înaintea lui „un”:

- bun
- tun
- sun
- jun
- run
- pun

104. Propoziții:

- Bunicul este bun.
- Tunul este mare.
- Eu pun un nai.

105. Transcriere:

Aura ia Mirunei un nai.

Eu iau mere rumene.

– Ana, ai mere?

Mura nu e mare.

– Nu, eu am numai mure.

Nenea Nanu e marinar.

106. Exemple de obiecte care conțin sunetul „u”: urs, ulcior, umbrelă, untieră.

107. Se subliniază cu roșu litera „U” și cu albastru litera „u” în propozițiile din manual.

108. Completarea propozițiilor:

- Un arin are ramuri mari.
- Ene ia mere rumene.
- Eu iau Mirunei un nai.
- Nanu e un marinar.
- Mura mea nu era mare.

109. Exemple de obiecte: umbrelă, ursuleț, ulcior, uniformă.

Litera c, C

110. Se citesc cuvintele și propozițiile din manual.

111. Transcrierea cuvintelor care au litera „c”:

1. rac
2. mic, mac, car, cam, arc
3. cuc, urc, nuc, cum, cui
4. ac, cai

112. Completare cu silabe care conțin „c”:

- nu-că
- ca-na
- Ni-cu
- ca-re
- An-ca
- mun-că
- ma-ca-ra
- ca-me-ra
- me-ca-nic

113. Semne de punctuație:

1. Anca are un rac mic.
2. Cana cu mure era mai mare.
3. – Ica, Nicu are carie!

114. Cuvinte din litere amestecate:

1. Animale: rac, cerb, ren.
2. Plante: mac, nuc.
3. Lucruri: cui, arc, cană, ramă.

115. Gruparea după numărul de silabe:

- O silabă: ram, rea, ac, nai.
- Două silabe: ca-re, ma-rea, ur-ca, ni-mic.
- Trei silabe: ca-me-ra, mi-nu-ne, nu-me-re, ni-me-rea.

115. Ordonarea cuvintelor în propoziții:

1. Marin e marinar.
2. Ea are un nai.
3. Iancu e cu un mecanic.

116. Inversarea ordinii literelor:

- are – era
- eram – mare
- nu – un
- rac – car
- mac – cam
- urca – acru

117. Jocul „Litera din față, la sfârșit”:

Mara – aram – rama.

Grupul de vocale „ia”

118. Se citesc cuvintele și propozițiile din manual.

119. Transcriere:

Un nuc era mai mare ca un arin.

Carmen ia carameaua.

Crina e cu Anca.

120. Eu spun una, tu spui multe:

- cana – cănile
- nuca – nucile
- camera – camerele
- acul – acele
- lacul – lacurile
- crinul – crinii
- carameaua – caramelele

121. Inversarea ordinii literelor:

- Ana – anA
- cuc – cuc
- Ene – enE
- ara – ara
- Anina – aninA

Cuvintele „Ana”, „cuc”, „Ene” și „ara” își păstrează forma dacă se ignoră diferența dintre literele mari și mici, deci sunt exemple de cuvinte palindromice.

Alte exemple: capac, cojoc, radar.

122. Propoziții:

- Ana are mere.
- Cucul cântă.
- Ene are un caiet.

Litera l, L

123. Se citesc cuvintele și propozițiile din manual.

124. Despărțirea în silabe:

- lame – la-me
- acolo – a-co-lo
- caramele – ca-ra-me-le
- lumina – lu-mi-na
- liliac – li-li-ac
- canal – ca-nal

125. Separarea cuvintelor:

1. Elea liliac. (Enunțul pare transcris greșit în material.)
2. Iulian e la Luca.
3. Lelia lucrează un ilic.

126. Adăugarea literei „l” sau „L”:

- ac – lac
- an – lan
- in – lin
- una – luna
- Ina – Lina
- Ica – Lica
- Aura – Laura

127. Inversarea literelor:

- lac – cal
- lor – rol
- luna – anul
- luni – inul
- Luca – acuL
- Ela – alE

128. Singular și plural:

- clama – clame
- aluna – alune
- lalea – lalele
- caramea – caramele

129. Scara cuvintelor:

1. ca, cal, cale, calea.
2. na, una, luna, aluna.

130. Transcriere:

mai, lac, lan, lume, elan, cal, luna, lalele, Raluca, Alina, Alin, Ilinca, aluna, liliac, clama, Camelia, Iulia, Iulian, Iuliana, Nelu, leu.

131. Înlocuirea literei „r” cu „l”:

- Arina – Alina
- Arin – Alin
- arin – alin
- rac – lac
- rama – lama
- mira – mila
- crin – clin

132. Propoziții:

- Alina are mere.
- Alin e la mal.
- Lacul e mare.
- Lama taie lemnul.
- Mila este un sentiment.
- Clinul este o parte înclinată a unui obiect.

133. Exemple de cuvinte obținute prin înlăturarea primei litere:

- clama – lama
- nene – ene
- lanul – anul
- aluna – luna
- Alin – lin
- nuca – uca
- lacul – acul
- Ela – la
- acarul – carul
- leu – eu

- linul – inul

134. Transcriere:

Nenea Nelu are un cal. Calul lui e ca neaua.

Alina era la malul unui lac.

Raluca e cu Alina la Ela.

Mirela ia un inel.

– Clara, ai mere?

– Nu, eu am numai alune.

Litera o, O

135. Se citesc cuvintele și propozițiile din manual.

136. Se citesc numele și propozițiile din manual.

137. Despărțirea în silabe:

- maro – ma-ro
- cocor – co-cor
- camion – ca-mi-on
- noroc – no-roc
- morar – mo-rar

138. Separarea cuvintelor:

1. Onu e morar.
2. Ioana are camion.
3. Cora e cu Miron.
4. – Onica, ai un corn?

139. Înlăturarea primei litere:

- noi – oi
- rom – om
- morar – orar
- Cora – ora
- Monica – onica

140. Înlăturarea primei silabe:

- noroi – roi
- morar – rar
- cocor – cor
- creion – ion
- Norica – rica
- Romica – mica

141. Ordonarea cuvintelor:

1. Romica ia un ou.
2. Ea are orar nou.

142. Exemple de propoziții:

- Mona ia un corn.
- Corina ia un corn.
- Onu are un creion maro.
- Miron are un creion maro.

143. Nume de fete:

- Corina
- Norina
- Sorina
- Lorina

144. Înlocuirea sunetului „n” din „noi”:

- voi
- doi
- foi
- roi
- soi

145. Schema nu s-a păstrat suficient de clar pentru a completa toate cuvintele cu certitudine.

146. Exemple de propoziții:

- Oana are un orar.
- Norina are mere.
- Nora e la mare.

147. Transcriere:

Eu am un orar nou.

Nenea Romeo e morar.

Mama Monei are marame noi.

Corina ia un ou mare.

Ramona ia un creion maro.

Onu e cu Onica la Moreni.

Miorcani era comuna mamei.

– O, neaua e mare!

148. Înlăturarea primei litere:

- morar – orar
- moi – oi
- nou – ou
- rom – om
- nora – ora
- eroi – roi
- orar – rar

149. Inversarea ordinii literelor:

- noi – ion
- rol – lor
- rom – mor
- loco – ocol
- amar – rama
- eram – mare
- are – era
- cam – mac

Grupul de vocale „oa”

150. Se citesc cuvintele și textul din manual.

151. Transcriere:

Oana, moara, Mioara, Ioana, oala, oaia, culoarea, macaroane, creioane, coama, coroana, coloana, oare.

152. Exemple de propoziții:

- Oana are o oaie.
- Moara este mare.
- Mioara are o oală.
- Ioana ia un creion.
- Oala este curată.
- Oaia are lână.
- Culoarea este frumoasă.
- Macaroanele sunt bune.
- Creioanele sunt colorate.
- Calul are coamă.
- Coroana este aurie.
- Coloana este înaltă.
- Oare vine Oana?

153. Se citește textul „La Miorcani”.

Litera ă, Ă

154. Se citesc cuvintele și propozițiile din manual.

155. Despărțirea în silabe:

- rară – ra-ră
- cămară – că-ma-ră
- răsurică – ră-su-ri-că
- culcă – cul-că
- număr – nu-măr

156. Exemple de cuvinte:

- mină
- mună (nu este un cuvânt uzual)
- numă (nu este un cuvânt uzual)

Din silabele date, un exemplu clar este minună doar dacă se permite modificarea silabelor; schema originală ar fi utilă pentru un răspuns sigur.

157. Înlocuirea literei finale „a” cu „ă”:

- luna – lună
- arma – armă
- camera – cameră
- ramura – ramură
- călimara – călimară

158. Scoaterea primei silabe:

- număr – măr
- măcar – car
- mărar – rar
- mălin – lin
- cărare – rare
- Alin – lin

159. Nume de fete transformate în nume de băieți:

- Ionica – Ionică
- Rica – Rică
- Marinica – Marinică

160. Modificarea cuvintelor pentru a avea două silabe:

- ac – acul
- cal – calul
- rac – racul
- loc – locul
- nor – norul
- lan – lanul

161. Adăugarea literei „a”:

- mic – amic
- car – acar
- ur – aur
- lună – alună
- ramă – aramă
- larmă – alarmă

162. Completarea propozițiilor:

1. Mălina e cu Irina.
2. – Iulian, ai un cal?
3. – O, e un rac mare!

163. Propoziția crescătoare:

1. Lică ară.

- Lică ară locul.
- Lică ară locul mare.

2. Crina numără.

- Crina numără mere.
- Crina numără mere mari.

164. Transcriere:

Un măr era acru.

Acum o oră, nenea Călin ara.

Măriuca are o cană cu mure.

Numărul nouă e mai mare ca numărul unu.

Mama ia nouă ouă.

Călin e cu nenea Miron la moară.

– E ora nouă?

– Nu, e numai ora unu.

165. Ordonarea cuvintelor:

- Era o cărare mică.
- Ionică ia o nucă mare.
- Crina are o maramă nouă.

166. Transcriere:

Cu mama

Mama ia o cană nouă. Cana e cu nouă lalele rumene.

Nouă ne ia: alune, caramele, mere.

– Mamă, luăm crini?

– Luăm. Culoarea lor e ca neaua.

167. Se memorează versurile date în manual.

Grupurile de litere „ce”, „Ce”

168. Se citesc cuvintele și propozițiile din manual.

169. Completare cu silaba „ce”:

- rece
- cerul
- acela
- trecere
- cerceta

170. Ordonarea cuvintelor:

1. Cela cere un cercel.
2. Acela are un cerc mare.
3. Mircea trece lacul rece.

171. Înlăturarea ultimei silabe:

- cercel – cer
- acela – ace
- cerere – cere
- cerneală – cer-neal (nu formează un cuvânt uzual)
- ceainic – ceai

172. Formarea cuvintelor:

- cer + cel = cercel
- cer + cei = cercei
- cer + nea = cernea
- cer + neam = cerneam
- cer + ta = certa

173. Cuvinte din „carte”:

tac, are, cer, car, arc, rat, tare.

174. Cuvinte cu grupul „ce”:

- a) La început: cer, ceai, cerc, cerneală.
- b) În interior: plăcere, trecere, răceală.
- c) La sfârșit: zece, ace, rece.

175. Transcrierea cuvintelor:

ace, Marcela, liceu, Mircea, cer, cel, acela, cenaclu, Cela, ceară, rece, elice, cere, ceai, cercei, măcelar, cerc.

175. Propoziții și înțelesul cuvântului „cer”:

- Era un cer cu nori ca neaua. – „Cer” înseamnă bolta de deasupra Pământului.

- Eu cer mamei cercei. – „Cer” înseamnă solicit.

176. Schema nu este suficient de clară pentru a stabili toate cuvintele cerute.

177. Transcriere:

Cela e mică. Ea are numai un an.

Marcela e mai mare. Ea are nouă ani.

Mircea e cel mai mare. El e la liceu.

– La ce liceu e Mircea?

– El e la Liceul Numărul 2.

178. Ordonarea cuvintelor:

- Marcel cere culori cele noi. (Formularea este nefirească; probabil „Marcel cere cele nouă culori.”)
- Nenea Mircea e măcelar.
- Marcela e cea mai mare.
- Cela ia cana cu alune.

179. Dictare – „La Mamaia”:

Cela are nouă ani. Mircea e mai mare. El e la liceu. Acum el e cu Cela la Mamaia. Acolo e nenea Marcel.

– O, cerul are nori ca neaua!

– Culoarea mării e ca neaua!

Litera t, T

180. Se citesc cuvintele și propozițiile din manual.

181. Formarea cuvintelor din două silabe:

- toc – tocul
- tren – trenul
- tun – tunul
- turn – turnul

182. Formarea cuvintelor din trei silabe:

- teren – terenul
- motor – motorul
- tunel – tunelul
- tractor – tractorul

183. Adăugarea literei „t”:

- un – tun
- ei – tei
- ac – tac
- ren – tren
- rai – trai
- urmă – t urmă (nu formează un cuvânt corect în această formă; exercițiul poate avea o eroare de transcriere)

184. Inversarea literelor:

- cot – toc
- tot – tot
- toc – cot
- trei – iert (nu este un cuvânt uzual în acest context)

185. Exemple de cuvinte din silabele date:

- carton
- carnet
- talent
- tăcere
- tare
- rețetă (dacă se permite folosirea unei silabe suplimentare)

186. Formarea propozițiilor:

- Titi caută cutia.
- Titi caută cartea.
- Ei trec cu trenul.
- Ei trec cu trotineta.

187. Scara cuvintelor:

1. ac, tac, atac, iatac.
2. ca, car, care, careu.

188. Cuvinte care conțin litera „t”:

- a) La început: tata, tren, tort, tun.

- b) În interior: carte, motor, cutie, literă.
- c) La sfârșit: tot, atent, lat, cort.

189. Transcriere:

tu, tata, trei, trece, tăcere, Marta, Martin, Matei, trimite, tare, tort, tot, carte, ceartă, ceată, literă, lată, martie, unt, Marieta, motan, cutie, telemea, cretă.

190. Înlocuirea primului sunet din „tată”:

Exemple de cuvinte obținute:

- dată
- fată
- lată
- mată
- rată
- sată (regional sau rar)
- tată
- vată

191. Pune cuvintele în ordine pentru a forma propoziții.

1. O, Matei, cretă, ia. Matei ia o cretă.

2. mare!, motan, un, Iată. Iată un motan mare!

3. ani, are, trei, numai, Mitică. Mitică are numai trei ani.

4. e, Iarna, cărarea, omăt, toată cu. Iarna, cărarea e toată cu omăt.

192. Citiți apoi transcrieți textul „Cartea”.

Cartea

Ieri, tata a luat o carte.

— Ce carte ai luat, tată?

— Am luat o carte cu animale. Uite un leu, un taur, un cal, o lamă, o cămilă.

— Ce multe animale!

— Eu iau numai o cutie cu cretă colorată.

193. Înțelesurile cuvântului „toc”.

- Eu toc carne. — „toc” înseamnă a mărunți carnea.
- Raluca ia un toc. — „toc” înseamnă un instrument în care se introduce un stilou sau un alt obiect de scris; în funcție de context, poate însemna și toc de încălțăminte.

194. Transcrieți cuvintele.

Traian, Tatiana, Ticu, Tania, Tita, Tora, Tinca, Titel, Tanu, Tulcea, Titu, Trică.

195. Citiți, apoi transcrieți propozițiile.

Trică toarnă Coca-Cola.

Tanti Tania e la Tulcea.

Tatiana e cu Marta la Tina.

Toamna a început.

Tortul e aromat.

Trenul trece la ora trei.

Trei oameni treceau cu un car.

196. Cuvinte alintate.

- păpușă – păpușică
- caiet – caietăș (formă rară; se poate folosi și „caietuț”, în vorbirea familiară)
- băiat – băiețel
- sanie – săniuță
- casă – căsuță
- tren – trenuleț
- cerc – cerculeț
- tort – tortuleț

197. Desen cu tema „Aniversarea”.

Idee pentru desen: o masă cu un tort cu lumânări, baloane colorate, cadouri și copii care îi cântă „La mulți ani!” sărbătoritului.

198. Grupul de litere „ci, Ci”

Acest exercițiu este de citire. Cuvintele și propozițiile se citesc cu atenție, apoi se transcriu dacă este necesar.

199. Înlocuiește silaba „ci”.

cine, vecină, cineva, macină, nucile.

200. Desparte cuvintele în silabe.

- cină – ci-nă
- cinema – ci-ne-ma
- cioc – cioc
- vecin – ve-cin
- ciripea – ci-ri-pea
- ciorap – cio-rap

201. Pune cuvintele în ordine.

1. Cici circulă cu tricicleta.
2. Aici e un arici.
3. Cincinat are cinci raci mici.

202. Repune litera în grup.

- rac – raci
- coc – cioc
- cot – ciot
- toc – cioc
- mic – mici
- mac – maci

203. Scrie numărul de cuvinte din propoziție.

- Petre citea. – 2 cuvinte
- Petre citea cartea. – 3 cuvinte
- Petre citea cartea nouă. – 4 cuvinte

204. Completează propozițiile.

1. Marcel trece cu trenul.
2. Toma caută o carte.
3. Lucian vine la ora cinci.

205. Scrie cu un singur cuvânt ce sunt cuvintele.

1. vulpe, lup, arici, iepure – animale
2. nuc, păr, măr, prun – pomi
3. ciocan, topor, sapă, lopată – unelte

206. Inversarea ordinii cuvintelor.

- car – rac
- lac – cal
- toc – cot
- noi – ion

207. Scara cuvintelor.

1. cart, ca, cartea, car, carte:

- ca
- car
- cart
- carte
- cartea

2. mici, mi, mic, amici, inamici:

- mi
- mic
- mici
- amici
- inamici

208. Transcrieți cuvintele.

circ, Măcin, cioc, ciocănitoare, cititor, Lucia, Lucian, Cecilia, maci, mici, cine, coolaci, cuci, licurici, arici, arnici, cinci, citire.

209. Eu spun una, tu spui multe.

- mac – maci
- pisică – pisici
- piersică – piersici
- ciupercă – ciuperci
- nucă – nuci
- vacă – vaci
- voce – voci
- rac – raci
- luncă – lunci

210. Înțelesurile cuvântului „mici”.

- El ia mici. – „mici” este substantiv și denumește un preparat alimentar.
- Marcel cu Lucian erau mici. – „mici” arată că Marcel și Lucian erau de vârstă fragedă sau aveau statură mică.

211. Transcrieți textul „Nunta”.

Nunta

La Măcin e nuntă mare. Tanti Cecilia are nuntă. Ea are o ie cu arnici. Ia ei e ca neaua, iar marama e aurie.

— Cine e acela?

— E nenea Lucian. El e mirele.

Mirii erau rumeni ca macii.

212. Text pentru dictare „La circ”.

Lucia și Maricica erau la circ.

Acolo erau: cinci cai, nouă arici, trei lei.

— Ce mici erau aricii!

213. Litera ț, Ț

Exercițiul este de citire și familiarizare cu litera „ț”. Se citesc cuvintele și propozițiile, apoi se transcriu cele cerute.

214. Subliniază silaba care conține sunetul „ț”.

- ța-ră
- ra-ță
- ve-ve-ri-ță
- țin-tă
- țân-țar
- ră-țuș-că

215. Cuvinte asemănătoare.

- ace – ațe
- ceapă – țeapă
- cine – ține
- munți – munci

216. Transformarea literei „t” în „ț”.

- cât – cât (fragment de cuvânt; forma completă poate fi „câți”)
- fată – față

- crete – crețe
- bot – boț
- ceată – ceață
- roțile – roțile (cuvântul conține deja „ț”; probabil exercițiul urmărește transformarea în „roți”)

217. Obiecte mari – obiecte mici.

- casă – căsuță
- roată – rotiță
- linie – liniuță
- masă – măsuță
- coadă – codiță
- perie – periuță
- barcă – bărcuță
- poartă – portiță
- cutie – cutiuță
- bancă – băncuță
- broască – broscuță
- hârtie – hârtiuță

218. Alintăm băieții.

- Dan – Dănuț
- Vlad – Vlăduț
- Ion – Ionuț
- Codru – Codruț
- Petre – Petrică
- Dumitru – Dumitruț

219. Scara cuvintelor.

O ordine posibilă, după formarea cuvintelor din aceeași familie, este:

învăț – învață – învățat – învățare – învățătură – învățător – învățătoare

220. Ghicitori.

1. Un arici mititel, curățăm dinții cu el! – periuța de dinți
2. Scândură cu păr pe ea, curăță hăinuța mea! – perie

221. Potrivirea poziției.

- Veverița – rontăie
- Vrabia – ciripește
- Cucul – cântă

- Iepurele – aleargă

222. Unde lucrează?

- tipograful – tipografie
- țesătorul – țesătorie
- frizerul – frizerie
- croitorul – croitorie
- brutarul – brutărie
- farmacistul – farmacie

223. De la nume de băiat la nume de fată.

- Dan – Dana
- Dorin – Dorina
- Ionel – Ionela
- Adrian – Adriana
- Florin – Florina
- Daniel – Daniela
- Sorin – Sorina
- Ștefan – Ștefana
- Gabriel – Gabriela
- Marcel – Marcela
- Cornel – Cornelia

224. Transcrieți cuvintele.

țară, viață, ață, ține, marți, Miluță, Țicu, cărți, rață, colț, Iliuță, toți, roți, Țuca, țurțur, Luminița, țărm, mulțime, Ionuț.

225. Eu spun una, tu spui multe.

- roată – roți
- carte – cărți
- colț – colțuri
- țară – țări
- ață – ațe
- rață – rațe
- țărm – țărmuri
- țăran – țărani

226. Înțelesurile cuvântului „moț”.

- Nenea Ticu e moț. – „moț” denumește o persoană din grupul etnic al moților.
- La căciuliță, eu am un moț mare. – „moț” înseamnă un mic smoc sau ornament de fire.

227. Transcrieți propozițiile.

Ieri a fost marți.

Tanti Ancuța ia ață mato.

Țara mea e minunată.

Tincuța are multe cărți.

Iarna erau mulți țurțuri.

Ionuț e cu Luminița la noi.

228. Alegeți cuvintele potrivite.

- rață – maro
- țară – mare
- moț – mare
- cățel – mic
- colț – ascuțit (cuvântul nu apare în coloana a doua; exercițiul pare să conțină o eroare)
- cărți – multe
- căciuliță – moțată

229. Transcrieți textul „La țărmul mării”.

La țărmul mării

Ticu era la Mamaia cu: tata, mama, Luminița.

La țărmul mării erau mulți oameni. Toți erau arămii.

— O, cerul e ca neaua!

— Ce minunată e marea!

Țărmul mării e ca un colț al raiului.

Litera V, v

332. Așază cuvintele după numărul de silabe.

- O silabă: val, vin, văr, vreme, viu, vai.
- Două silabe: vale, vinovat?
- Două silabe: covor, avion?
- Trei silabe: viorea, vinovat, avion, violet.

Corect, pe coloane:

- O silabă: val, vin, văr, viu, vai.
- Două silabe: vale, covor, vreme, vara.
- Trei silabe: viorea, vinovat, avion, violet.

333. Compune cuvinte din silabe.

vile, elevă, nevale?

Exercițiul pare să conțină silabele „vi, ră, le, e, va, ne, tă”. Exemple de cuvinte posibile: vile, elevă, tăvăle? Silabele din enunț nu permit formarea sigură a tuturor cuvintelor fără a vedea pagina originală.

334. Restabilește ordinea cuvintelor.

1. Valeriu ia o cană cu vin.
2. Ei vin cu un avion.
3. Livia vine la voi la vară.
4. Vara mea vrea viorele.

335. Schimbarea numelui

- Vicu – Vica
- Viocu – Vioca
- Valeriu – Valeria
- Victor – Victoria

338. Pune litera „v” înaintea cuvintelor.

vas, vara, vie, vom, vin, var, vale, vorbi, vrea.

339. Înțelesul cuvântului „vară”.

- Lavinia e vară cu mine. — „Vară” înseamnă rudă, fiică a unchiului sau a mătușii.
- La vară vom pleca la mare. — „Vară” înseamnă anotimpul cald al anului.

341. Nume de fete corespunzătoare numelor de băieți.

- Oliviu – Olivia
- Silviu – Silvia
- Viorel – Viorica
- Victor – Victoria
- Valeriu – Valeria
- Vicu – Vica
- Voicu – Voichița

- Valentin – Valentina

345. Formele cuvintelor

Un	Niște	Toți
graur	grauri	graurii
măgar	măgari	măgarii
gândac	gândaci	gândacii
gânsac	gânsaci	gânsacii

346. Ordonează cuvintele.

1. Grigore sapă o groapă.
2. Gâsca este lângă gard.

347. Numește fiecare grup cu un cuvânt.

- gâscă, graur, găină, papagal – păsări
- ogar, măgar, tigru – animale
- Gavril, Gogu, Grigore, Gabriel – băieți

348. Adaugă litera „g”.

gard, grai, grâu, glas, gras, gară, grupe.

349. Cine face așa?

- Piu! Piu! Piu! – puiul
- Clonc! Clonc! – găina
- Ga! Ga! Ga! – gâsca

350. Propoziția adevărată.

1. Strada se poate traversa când apare lumina verde.
2. La vioară se poate cânta o sârbă veselă.

351. Potrivește însușirile.

- cocoș – mândru
- vulpe – șireată
- găinușă – harnică
- câine – rău

353. Eu spun una, tu spui multe.

- Gard nou – garduri noi
- Ogor întins – ogoare întinse
- Găină cenușie – găini cenușii
- Goblen minunat – goblenuri minunate
- Steag tricolor – steaguri tricolore
- Om gospodar – oameni gospodari
- Legumă proaspătă – legume proaspete
- Gâscă grasă – gâște grase

354. Înlocuiește litera inițială cu „g”.

mura – gura, rama – gama, rol – gol, suma – guma, cară – gară, când – gând, cât – gât, cri – gri.

357. Răspunde la întrebări.

a) Bunicii au o grădină lângă casă.

b) Bunica a plantat gladiole, albăstrele, margarete, mușcate și liliac.

c) Bunicul a săpat straturi, apoi le-a greblat.

d) Grădina este un adevărat paradis deoarece este frumoasă, îngrijită și plină de flori și legume.

359. Refă propozițiile.

- Greierașul a cântat toată vara.
- Bunica lui Grigore are și gâște, și găini.
- Goblenul se coase cu multă migală.

362. Completează cu „ge” sau „gi”.

rege, margine, mărgele, degerat, girafă, strânge, pagină, culege, ingineră.

363. Numărul de sunete și de litere.

- ger – 3 sunete, 3 litere
- gol – 3 sunete, 3 litere
- aleg – 4 sunete, 4 litere
- alegi – 5 sunete, 5 litere
- culege – 6 sunete, 6 litere
- Gelu – 4 sunete, 4 litere
- Gogu – 4 sunete, 4 litere
- Gavril – 6 sunete, 6 litere
- George – 5 sunete, 6 litere
- Gigi – 4 sunete, 4 litere
- Titi – 4 sunete, 4 litere

364. De câte ori apare grupul „ge” sau „gi”?

- George – 2
- Georgeta – 2
- Gigel – 2
- Georgică – 2
- Gigi – 2
- Georgiana – 2
- geamgiu – 2
- gingie – 2

365. Eu, tu, el.

Eu	**Tu**	**El**
merg	mergi	merge
trag	tragi	trage
alerg	alergi	aleargă
culeg	culegi	culege

366. Eu spun una, tu spui multe.

- minge – mingi
- pungă – pungi
- creangă – crengi
- pagină – pagini
- margine – margini
- gingie – gingii

370. Separă silabele.

- ouă – ou-ă
- ouăle – ou-ă-le
- nouă – no-uă
- vouă – vo-uă
- două – do-uă

371. Separă cuvintele din propoziții.

1. Seara cade rouă.
2. Nouă ne place când plouă.
3. În cuib sunt două ouă.

372. Cuvinte care conțin grupul „uă”.

- Irina a cumpărat două ouă.

- La munte e rece când plouă.
- Dumitru are pălărie nouă.
- Două eleve primesc nota nouă.

373. Înțelesul cuvântului „nouă”.

- Irina are nouă alune. – numeral, arată numărul 9.
- Nouă ne place munca. – pronume, înseamnă „nouă, nouă persoane”.
- Sania lui e nouă? – adjectiv, înseamnă că nu este veche.
- Dorine, e ora nouă? – numeral, arată ora 9.

375. Ordonează cuvintele.

- Toamna plouă mai des.
- Vara, copacii sunt plini de rouă.
- După două ore, vom pleca acasă.

379. Formează perechi de cuvinte.

- var – far
- voi – foi
- vin – fin
- vii – fii
- vată – fată
- vacă – facă
- vază – fază
- viori – fiori

380. Cuvinte după numărul de silabe.

- O silabă: fir, foc, fiu.
- Două silabe: fată, floare, faptă, frunte, tufă, afară, fluturaș.
- Trei sau mai multe silabe: folositor, frumoasă, înflorește, parfumate, fericită, trandafir.

381. Completează cu silabe care conțin „f”.

- șofer
- tipograf
- farmacie
- flular
- afară
- elefant
- frumos
- fericit
- farfurie

383. Grupează cuvintele după locul literei „f”.

- La început: fată, fir, foc, fac, fin, fum, fluier, film, frate, fermă, firmă.
- În interior: profesor, canaf, rufe, cafea, cafeniu, cartof, floare, taraf, afin, coafor, telefon, informatică.
- La sfârșit: nu există exemple clare în lista dată.

384. Ordonează cuvintele.

- Nenea Trifan e tipograf.
- Gutuile sunt fructe foarte aromate.
- Lucian are o căciuliță cafenie, cu canaf.

386. Înlocuiește „v” cu „f”.

- vin – fin
- vată – fată
- vină – fină
- vie – fie
- avară – afară
- voi – foi

387. Înțelesul cuvântului „fină”.

- Catifeaua este o țesătură fină. – „fină” înseamnă delicată, moale, cu textură plăcută.
- Părinții mei au o fină, Ștefania. – „fină” înseamnă fata botezată de părinții mei.

390. Cuvinte alintate.

- fată – fetiță
- frate – frățior
- canaf – canăfior
- floare – floricică
- garoafă – garofiță
- cartof – cartofior
- pantof – pantofior
- cafea – cafeluță

Litera J, j

393. Completează cu silabe care conțin „j”.

- coajă
- vâjâie
- prăjituri
- joacă

- înconjoară
- jucării
- ajut
- pijama
- ajutor

394. Ordonează cuvintele.

1. Jenică are multe jucării.
2. Bunicul lui Jean e cojocar.
3. Jianu e un băiat curajos.

395. Scoate prima literă.

- jos – os
- jar – ar
- jur – ur
- joi – oi

398. Eu spun una, tu spui multe.

- Joc – jocuri
- Stejar – stejari
- Coajă – coji
- Jeton – jetoane
- Jder – jderi
- Jucărie – jucării
- Prăjitură – prăjituri

401. Nume care se scriu cu „J”.

Jana, Jean, Jenică, Jenica, Jianu, Jeanina, Julia, Julieta, Ionuț? (Ionuț nu începe cu J), Jeni.

Grupul de litere „gi”, „Gi”

404. Pune grupul „gi”.

mergi, argint, gingaș, culegi, gingie.

405. Completează cu „gi”.

- girafă
- margine
- gingie
- argilă
- lungime

- energie

406. Potrivește forma corectă.

- Eu alerg. – Tu alergi.
- Eu trag. – Tu tragi.
- Eu plâng. – Tu plângi.

407. Potrivește însușirea.

- frunze ruginii
- flori gingașe
- fragi gustoși
- rugi uscate
- crengi lungi
- fagi falnici

408. Numește meseria.

- geam – geamgiu
- han – hangiu
- macara – macaragiu
- cazan – cazangiu

409. Un – niște.

- un macaragiu – niște macaragii
- un hangiu – niște hangii
- un geamgiu – niște geamgii
- un cazangiu – niște cazangii

411. Eu spun una, tu spui multe.

- pungă mică – pungi mici
- măr întreg – mere întregi
- creangă înmugurită – crengi înmugurite
- verigă argintie – verigi argintii

412. Înțelesul cuvântului „legi”.

- Cetățenii respectă legi. – reguli stabilite de autorități.
- Să legi bine șireturile! – verbul „a lega”, adică a prinde cu un nod.

414. Completează tabelul.

Eu	**Tu**	**El**

plâng plângi plânge
strâng strângi strânge
trag tragi trage
merg mergi merge
fug fugi fuge
ajung ajungi ajunge

Litera Z, z

416. Formele cuvintelor.

O	Niște	Toate
rază	raze	razele
vază	vaze	vazele
zală	zale	zale(le)
varză	verze	verzele
barză	berze	berzele

417. Înlocuiește „s” cu „z”.

- sală – zală
- sare – zare
- varsă – varză
- vase – vaze
- rasă – rază
- groasă – groază

418. Separă silabele.

- zahăr – za-hăr
- zid – zid
- zidarul – zi-da-rul
- zână – zâ-nă
- desenez – de-se-nez
- zgomot – zgo-mot
- amiază – a-mia-ză
- zmeură – zmeu-ră

419. Separă cuvintele.

1. Zoica a zărit în zare o barză.
2. Zidarul Zaharia lucrează la un zid.
3. La amiază am cules zmeură cu Zica.

420. Completează propozițiile.

- Razele soarelui strălucesc puternic.
- Către amiază zăpada se topește.
- De pe acoperiș a zburat o barză.
- În livezi se aude zumzetul albinelor.
- Mieii zburdă pe câmpie.

422. Grupează cuvintele după numărul de silabe.

- O silabă: zi, loz, roz, orz.
- Două silabe: azi, mânz, teză, Liza, zid, zice, zmeură, zboară, ovăz, zimbru, Luiza, bluză, prânz.
- Trei silabe: Răzvan, amiază, zambilă, Suzana, Rozalia.

423. Adaugă litera „z”.

meu – zmeu, ar – zar, ori – zori, are – zare, el – zel, iar – ziar.

425. Transcrie numele.

Zenovia, Zica, Zorina, Zina, Zizi, Zoe, Zoica, Zalău, Zărnești, Zimnicea.

428. Desen cu tema „Aniversarea”.

Elevul poate desena un copil care își sărbătorește ziua de naștere, cu tort, baloane, cadouri și prieteni.

Grupurile de litere „che”, „chi”

430. Completează cu „che”.

veche, cheie, ochelari, chemare, ridiche.

431. Înlocuiește „che” cu „ce”.

- chei – cei
- ridiche – ridice
- Tache – Tace

432. Compune cuvinte din silabe.

pereche, veche, cheie, buchete, ușurele?

433. Formează nume noi.

- Ene – Enache
- Petru – Petrache
- Vasile – Vasilache
- Mitru – Mitrache
- Costea – Costache
- Dumitru – Dumitrache

437. Răspunde la întrebări.

a) Pe Tache îl antrenează domnul Dumitrache.

b) Tache merge la antrenament cu Costache.

c) Petrache și Chelaru practică baschetul.

d) Domnul antrenor spune că Tache este un baschetbalist bun.

440. Ordonează cuvintele.

1. Chiriac are un chipiu nou.
2. Unchiul Ichim poartă chimir.
3. Bunicul meu are ochii blânzi.

441. Numărul de sunete și litere.

- chei – 2 sunete, 4 litere
- cei – 2 sunete, 3 litere
- cai – 3 sunete, 3 litere
- cercei – 4 sunete, 6 litere
- culori – 6 sunete, 6 litere
- fragi – 5 sunete, 5 litere
- fragă – 5 sunete, 5 litere
- unchi – 3 sunete, 5 litere
- gene – 4 sunete, 4 litere
- gară – 4 sunete, 4 litere
- cinci – 3 sunete, 5 litere
- carte – 5 sunete, 5 litere

442. Eu scriu una, tu scrii multe.

- ureche – urechi
- pereche – perechi
- ridiche – ridichi

443. Cuvinte cu înțeles opus.

- încuie – descuie
- închide – deschide
- încurcă – descurcă
- încheie – descheie
- încarcă – descarcă

444. Ghicitori.

- Bicicletă cu proptele, stă pe nas, nu pe șosele – ochelarii.
- Cu cât cade, cu atât sare și aleargă în fuga mare – mingea.

446. Înțelesul cuvântului „ochi”.

- Raluca are ochi verzi. – organ al vederii.
- Vântul a spart un ochi de geam. – un geam dintr-o fereastră.
- Dimineață, Chirilă a mâncat un ochi cu salată. – ou prăjit.
- În desișul pădurii este un ochi de apă. – o mică întindere de apă.
- Pe un ochi al aragazului fierbe supa. – un arzător.
- Bunicul a pus la căruță un ochi de pisică. – reflector.

447. Cinci cuvinte care conțin „che”.

- La început: cheie, chel, cheag, cheltuială, chemare.
- În interior: pereche, ureche, ridiche, ochelari, mochetă.
- La sfârșit: veche, pereche, ureche, ridiche, pereche.

448. Cinci cuvinte care conțin „ci”.

- La început: cireș, ciocan, cinci, cine, cimitir.
- În interior: vaci, pădureci? (exemplu corect: vecin, medicină, furnici, vacină, păsări?).
- La sfârșit: aici, bunici, furnici, dulci, mici.

449. Cinci cuvinte care conțin „chi”.

- La început: chibrit, chitară, chinez, chip, chiuvetă.
- În interior: urechi, rochie, aşchie, prichindel, închide.
- La sfârșit: unchi, trunchi, ochi, mușchi, lichid.

450. Text cu toate cuvintele de sprijin.

Începem ora de citire. Cezar citește o poveste, iar Cerasela recită o poezie. Zece copii ascultă cu atenție. După ore, mergem la bunici cu bicicleta.

Grupul de litere ghe, Ghe

451. Citește cuvintele și textul.

ghem, veghe, ghețuș, stingher

gheață, ungher, dugheană, înghețată

ghemotoc, verighetă, gheare, înghesuit

Afară e frig! Totul e înghețat!

Anghel e singur. Se ghemuiește stingher sub plapumă. E mic cât un ghemotoc. Într-un ungher al camerei, un ghem este deșirat. Pe masă se află ghergheful mamei.

Se aude vocea lui Anghelache, vecinul lui:

— Anghel, de ce stai de veghe? Hai afară la ghețuș!

Anghel își pune ghetele în picioare și pleacă.

Gherla, Gherman, Angheluș

Anghel, Gheorghe, Anghelina

Gherman e mic!

Fratele lui, Gheorghe, îi citește o poveste. Lui Gherman îi plac mult cărțile cu imagini. Iubește animalele.

— Gheorghe, vreau o carte colorată!

452. Completează cu silaba ghe liniile libere:

___me, în___suie, retă, Gheor.

453. Subliniază cu o linie verde grupul de litere ghe:

veghe, minge, gherghef, gheară, geam, ghem.

454. Jocul „Ordonează cuvintele în propoziții”.

1. gherghef, la, Anghelina, lucrează — .....
2. încurcă, ghem, Anghelache, un — .....

455. Jocul „Obiecte mari – obiecte mici”.

gheată – ghetuță

gheară – .....

ghem – .....

456. „Eu scriu multe, tu scrii una”.

gheare – gheară

gheme – .....

gherete – .....

ghețari – .....

457. Transcrie cuvintele: gheață, înghețată, gherghef, ghemotoc, Anghel, ghem, privighetoare, veghe, gheretă, Gheorghe, ghepard, drogherie, ghete, baghetă.

.....

.....

458. Alcătuiește și scrie propoziții cu fiecare dintre cuvintele exercițiului anterior.

.....

.....

459. În cuvintele de mai jos, înlocuiește grupul de litere „ge” cu grupul „ghe”:

gem, George, Angelina, geme.

460. Transcrie textul.

Bunica

E vară. Teiul înflorit răspândește miresme îmbătătoare în toată grădina.

Pe banca de sub teiul înmiresmat stă bunica Anghelina. Nepoțica ei, Margareta, se apropie de ea cu două înghețate în mâini. Ea îi oferă o înghețată bunicii.

După ce mănâncă înghețata, bunica se duce în bucătărie, se spală pe mâini și se întoarce la banca de sub tei cu un coș în mână. Se așază pe bancă, lângă Margareta, și își ia din coș ghergheful și ghemele multicolore. Apoi își pune ochelarii și începe să brodeze niște flori.

Margareta, privind mâinile dibace ale bunicii, o întreabă:

— Cum se numesc florile acestea, bunico?

— Florile acestea poartă numele tău. Se numesc margarete.

— Ce frumoase sunt! Aș vrea și eu să brodez!

— Te voi învăța să brodezi. Chiar mâine îți voi cumpăra un gherghef.

— Îți mulțumesc, bunicuțo! Ești atât de bună cu mine! — îi spuse fericită Margareta.

Grupul de litere ghi, Ghi

461. Citește cuvintele și textele.

unghi, ghidon, ghici, ghiduș

ghid, ghimpe, ghiulea, ghips

ghindă, ghiozdan, junghi, ghișeu

triunghi, ghiont, ghiveci, dreptunghi

E primăvară!

Gelu vine de la școală cu ghiozdanul în mână. E vremea ghioceilor! În drum spre casă trece prin parc. Culege toți ghioceii din jurul lui. Dincolo de gardul de sârmă ghimpată mai sunt și alții. Se apleacă să vadă mai bine, dar îl ține un junghi în spate. Aruncă o frânghie ca să treacă. Trage de frânghie, dar își rupe o unghie. Ce ghinion! Frânghia se rupe.

Pleacă cu ghioceii culeși.

— Ce flori frumoase! Și ce mici! Sunt un pic mai mari decât neghina!

Gheorghiță, Ghițulescu, Teghirghiol

Neghiniță, Sighișoara, Harghita

Ghiță este ghidul nostru. El ne arată frumusețile orașului. Blocurile sunt cochete. Ghivecele din balcoane sunt pline cu mușcate roșii. Copiii se întorc de la școală. Ghiozdanele lor sunt încărcate cu cărți și caiete.

Ghiță are un prieten. Ghidușul lui prieten, Ghițulescu, apare lângă noi. El are o bicicletă. Ghidonul ei e drept.

462. Subliniază cu o linie silaba „ghi” din cuvintele următoare:

ghidon, neghină, ghicitoare, înghite, ghiocel.

463. Numește obiectele de la care s-au format numele:

Neghiniță – .....

Așchiuță – .....

464. Jocul „Schimbarea numelui” (fată – băiat).

Arghira – Arghir

Anghelina – .....

Gheorghina – .....

465. Ghici ce e!

O faci, o desfaci,

Din om în om trece și lumea petrece.

(.....)

466. Ghici, ce e?

Merge, merge greu — ajunge,

Are coarne, dar nu împunge,

E ghebos

Și fricos,

Peste trunchi

Are ghimpi,

Iar când iese la plimbare,

Își ia casa în spinare.

(.....)

467. Transcrie cuvintele: ghindă, neghină, înghite, ghișeu, ghicitoare, ghid, ghidon, ghiduș, ghilimele, ghips, ghimpe, ghirlandă, ghiveci, ghiozdan, ghiocel, Arghir, Gherghina, Gheorghiță, ghioagă.

.....

.....

.....

468. Transcrie următoarele propoziții și reține înțelesul cuvântului „ghiveci” din fiecare.

Gheorghiță mănâncă adesea ghiveci de legume.

În acest ghiveci voi răsădi o mușcată roșie.

.....

.....

469. Transcrie propozițiile.

Fructul stejarului se numește ghindă.

Tatăl lui Gheorghiță este ghid la Agenția de Turism.

Ghighi, cățelul lui Arghir, face multe ghidușii.

În bradul de Crăciun se pun multe ghirlande strălucitoare.

.....

.....

.....

470. Transcrie textul următor. Citește-l cu atenție, apoi dă-i un titlu potrivit.

În vacanța de primăvară, familia Gherghinei a hotărât să plece la Ghimbav. Acolo locuiesc bunicii Gherghinei.

Mama, împreună cu Gherghina, a mers la Agenția de Voiaj. De la un ghișeu au cumpărat bilete de călătorie.

A doua zi au plecat. În compartimentul lor mai era o familie cu un băiețel numit Gheorghiță. Acesta făcea multe ghidușii.

Gherghinei i se părea că timpul trecea mai încet. Abia aștepta să îi vadă pe bunici și să plece cu verișoara ei, Geanina, în pădure, după ghiocei.

471. Desenează și alte obiecte care conțin grupul de litere „ghi”.

472. Scrie cinci cuvinte care conțin grupul de litere „ghi” („Ghi”):

a) la început;

b) în interiorul cuvântului;

c) la sfârșitul cuvântului.

.....

.....

.....

Litera x, X

473. Citește cuvintele și textele.

pix, exact, exigent, exploda, execută

tix, xerox, explică, saxofon, exagerat

box, export, extrage, exprimă, expedia

lux, prefix, xilofon, exemplu, excavator

text, complex, excelent, exemplar, extemporal

A început școala.

E ora de matematică. La ora opt fix, Alexandra intră în clasă. Are în mână un pix și un caiet. Alex, profesorul lor, este exigent. Le dă un extemporal. Alexandra se încurcă la o problemă. Nu a citit cu atenție textul ei. Exercițiul e complex, dar mult mai ușor. Au avut un exemplu în manual.

În clasă e liniște. Elevii lucrează cu atenție. Peste câteva luni au examen.

— Extraordinar! Am terminat extemporalul exact la timp! — spune Alexandra și iese din clasă extrem de mulțumită.

Alex, Xenia, Alexia

Texas, Rexona, Alexandra

Mexic, Roxana, Alexandru

Xenia este în grupa de muzică. Ea e cea mai mică. Xilofonul la care cântă e micuț ca ea. Vărul ei, Alexandru, exersează un cântec la saxofon. Roxana cântă la pian, iar Alexia la vioară. Micuța lor orchestră visează la o excursie departe, în Mexic, împreună cu orchestra de chitare.

474. Desparte în silabe cuvintele:

examen, pix, xilofon, taxator, exact.

475. Completează cu litera x:

e__cursii, te__t, e__emplu, fi__, sa__ofon, e__istă, ta__ă.

476. Citește litera „x” din următoarele cuvinte folosind sunetele „cs”:

pix, fix, box, explicație, lux, saxofon, text, taximetru, Xenia, Alexandru.

477. Citește litera „x” din cuvintele următoare folosind sunetul „gz”:

exact, examen, exercițiu, exemplu, execută.

478. Jocul „Ordonează cuvintele în propoziții”.

1. xilofon, cântă, Alexe, la — .....
2. începe, ora, fix, examenul, la, opt — .....

479. Transcrie cuvintele: exercițiu, explicație, exemplu, fix, mixer, tix, axion, exemplar, Alexandru, Xenia, saxofon, exact, text, Maxim, Alexe, Alexandra, xilofon, mixandră, Ruxandra, lux, Felix, extraterestru.

.....

.....

.....

480. Transcrie propozițiile.

Nenea Alexandru este unchiul meu.

La o expoziție de pictură am admirat tablourile pictate de domnul Alexe Maxim, unchiul Xeniei.

Frișca se face foarte repede cu mixerul.

Xilofonul și saxofonul sunt instrumente muzicale.

Mixandrele sunt flori gingașe și înmiresmate.

Felix și Ruxandra au obținut nota zece la examen.

481. Transcrie următoarele propoziții și reține de fiecare dată înțelesul cuvântului „exemplar”.

Mama îmi cumpără un exemplar din „Poveștile” lui Ion Creangă.

Alexandra se comportă întotdeauna exemplar.

.....

.....

Litera k, K

482. Citește cuvintele și textul.

kilogram, kilometru

karate, kilolitru, kilometraj

E vară!

Costea are o bicicletă. Cu ea se antrenează în fiecare zi. Face kilometri întregi! Privește cu mândrie bornele de kilometraj când trece pe lângă ele. Este un biciclist ambițios!

Klein, Kiriac

Ken, Karina

Kent, Kilimanjaro

Karina și Karla se uită la televizor. E o emisiune interesantă. Se prezintă două mari orașe ale unor mari țări: Stockholm și Kiev. Emisiunea e întreruptă de reclama țigărilor „Kent”. Klein, prietenul lor, urmărește și el emisiunea.

483. Desparte în silabe:

kilometru, kilograme, kaki, kilometraj.

484. Jocul „Ordonează cuvintele în propoziții”.

1. repară, mașinii, kilometrajul, Axinte
2. o, unchiul, are, meu, kaki, haină
3. parcurs, kilometri, cinci, azi, drumeție, în, am

.....

.....

.....

485. Jocul „Ce se poate cumpăra?”

1. Magazinul alimentar: zahărul — .....
2. Piață: cartofii — .....
3. Librărie: cărțile — .....

486. Transcrie și pune semnele de punctuație necesare.

Ajungem acasă

A fost grea plasa cu cumpărături întreabă mama

Să socotească Gheorghiță câte kilograme a avut spune tata

487. Scrie trei propoziții în care să fie cuvântul „kilogram” și trei propoziții care să conțină cuvântul „kilometru”.

.....

.....

.....

488. Realizează un desen cu tema „La piață”.

Literele q, Q, y, Y, w, W

489. Citește cuvintele și textul.

week-end, yoga, whisky, kiwi

E seară!

Racquel se uită la televizor. Este un film western, cu niște oameni care duc o turmă de vite dintr-o parte în alta. Schimbă postul. Vede secvențe dintr-un film în care niște tineri petrec un week-end pe o plajă.

Mowgli, Winnetou, Mikey, Popeye

Washington, Kuwait

Wilhelm este în fața hărții.

Doamna învățătoare i-a dat ca temă să găsească denumiri geografice care încep cu literele W, Y și Q.

490. Transcrie cuvintele: watt, Willy, Wanda, yen, Queen, Baywatch, Kelly, Monique, Dominique, week-end, yoga.

.....

.....

491. Transcrie propozițiile.

Wagner a fost un muzician renumit.

Sfârșitului de săptămână i se mai spune și week-end.

Banii japonezi se numesc yeni.

Fratele meu, Florin, practică exerciții de yoga.

Ieri am primit în dar cartea „Prințul fericit” de Oscar Wilde.

Wandei îi plac foarte mult cântecele formației „Queen”.

„Baywatch” este serialul meu preferat.

Mama a cumpărat un bec de șaizeci de wați.

Alfabetul

Cuprins

Lecția	Pagina
Litera a, A	2
Litera m, M	5
Litera i, I	9
Litera n, N	13
Litera r, R	16
Litera e, E	20
Grupul de vocale ea	23
Litera u, U	26
Litera c, C	30
Grupul de vocale ia	32
Litera l, L	33
Litera o, O	36
Grupul de vocale oa	40
Litera ă, Ă	41
Grupul de litere ce, Ce	44
Litera t, T	47
Grupul de litere ci, Ci	52
Litera ț, Ț	55
Litera î, Î; â, Â	59
Litera s, S	63
Litera ș, Ș	67
Litera d, D	70
Litera h, H	74
Litera p, P	77
Litera b, B	81
Grupurile de litere mb, mp	84
Litera v, V	86
Litera g, G	89
Grupul de litere ge, Ge	94
Grupurile de litere uă, ua	96
Litera f, F	98

Litera j, J 102
Grupul de litere gi, Gi 105
Litera z, Z 108
Grupul de litere che, Che 112
Grupul de litere chi, Chi 114
Grupul de litere ghe, Ghe 117
Grupul de litere ghi, Ghi 120
Litera x, X 123
Litera k, K 125
Literele q, Q, y, Y, w, W 127
Alfabetul 129

Acest auxiliar didactic
este un partener de încredere
în călătoria ta spre cunoaștere!
Prin exerciții variate, jocuri educative
și activități atractive, vei învăța
să comunici corect și frumos
în limba română!
Împreună descoperim
lumea cuvintelor!
Limba română
Citește
Gândește
Vorbește
Scrie
9 786066 000000